

PAPER DETAILS

TITLE: ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİSİM TEKNOLOJİLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA
İLİSKİN GÖRÜŞLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİSKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

AUTHORS: İsil YURDAKUL, Adile Askim KURT

PAGES: 277-301

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1492677>

Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Işıl KABAKÇI YURDAKUL¹, Adile Aşkın KURT²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin program öğeleri temel alınarak çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tekil ve ilişkisel tarama modellerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; 2008-2009 öğretim yılı bahar döneminde Türkiye’de çeşitli yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören 330 Bilişim Teknolojileri öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen “Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Uygunluğunu Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Araştırmada çalışma grubunda yer alan 330 öğretmen adayından 227’sine ulaşılarak, %73 geri dönüş oranı sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen verilere dayalı olarak, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının genel olarak Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin olumlu görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmen adaylarının benzer şekilde programın öğeleri olan kazanım, içerik, öğretme-öğrenme ve değerlendirme öğelerinin uygunluğuna ilişkin de olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretim programının genel, kazanım, öğretme-öğrenme ve değerlendirme öğeleri açısından kız öğretmen adayları lehine bir farklılık bulunurken, öğretmenlik uygulamasında devam ettikleri okul türüne göre öğretim programının öğeleri açısından görüşleri arasında farklılık bulunmamıştır. Son olarak araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşlerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçlara bağlı olarak, çalışmada uygulamaya ve geleceğe dönük araştırmalara dönük çeşitli öneriler sunulmuştur.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Bilişim teknolojileri, öğretim programı, öğretmen adayı

¹ Yard.Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, isilk@anadolu.edu.tr

² Yard.Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, aakurt@anadolu.edu.tr

Examination of the Views of Preservice Teacher Regarding the Curriculum of the Course of Information Technologies with Respect to Various Variables

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the views of preservice information technologies teachers about the appropriateness of the curriculum of the Information Technologies course in terms of various variables on the basis of the curriculum components. In line with this purpose, single and correlational survey model were used in this study. The population of the study contained 330 pre-service information technologies teachers attending to various higher education institutions in Turkey in the spring term of 2008-2009 academic years. For data collection, the questionnaire for the "Evaluation of the Appropriateness of the Curriculum of the Course of Information Technologies" was developed by three researchers, then 227 preservice teachers, out of 330, completed the questionnaire, thus %73 rate of return was accomplished. Consequently, it was revealed that in general, the preservice information technologies teachers had positive views about the appropriateness of the curriculum of the course and that they also reported positive views about the appropriateness of the components of the curriculum, which were goal, content, teaching-learning and assessment. Furthermore, it was found out that in terms of the gender of the preservice teachers, there were differences in favor of the female preservice teachers regarding such components of the curriculum as goal, teaching-learning and assessment; however, with respect to the school type the preservice teachers, no difference was found between their views regarding the curriculum components. Finally, it was concluded that the views of the preservice teachers in terms of the curriculum components differed with respect to the universities they attended. Within the framework of the obtained results, implementations and further research were suggested.

KEYWORDS: Information technologies, curriculum, preservice teachers

GİRİŞ

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından eğitimde kaliteyi artırmak, değişen gereksinimlere dayalı bireyler yetiştirmek ve öğretme-öğrenme sürecinde değişen yaklaşımlara uyum sağlamak gibi temel amaçlar doğrultusunda 2005–2006 eğitim öğretim yılından itibaren ilköğretim düzeyinde yeni öğretim programları uygulanmaya başlanmıştır. Yeni öğretim programlarında bilişsel ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımları temel alınarak, öğrenci merkezli yaklaşımın yanı sıra bireysel farklılıklara duyarlı öğrenme yaklaşımı da benimsenmiştir (Gömleksiz, 2007). Bununla birlikte, bu öğretim programında öğrencilere eleştirel ve yaratıcı düşünme, araştırma ve sorgulama becerisi ile bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerileri kazandırılması gereken ortak beceriler olarak belirlenmiştir [İlköğretim Genel Müdürlüğü (IOGM), 2005].

Yenilenen ilköğretim programı kapsamında Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Hayat Bilgisi ve Matematik gibi temel derslerin ve çeşitli seçmeli derslerin programları yer almaktadır. Yenilenen öğretim programının seçmeli dersler bölümünde yer alan derslerden birisi de Bilişim Teknolojileri (1–8. sınıflar) dersidir. Yenilenen ilköğretim programı kapsamında İlköğretim Bilişim Teknolojileri (1–8. sınıflar) Öğretim Programı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 28.08.2006 tarih ve 347 sayılı kararı ile 2007–2008 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır [Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB), 2006]. Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı ilköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar, 8 ayrı basamak halinde Bilişim Teknolojisi öğretmenleri ve formatör öğretmenler tarafından yürütülmektedir.

Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı ile teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan bilişim teknolojilerini kullanarak bilgiye ulaşma ve iletişim kurma yeterliliklerine, eleştirel düşünme ve karar verme becerilerine sahip olan, toplumda teknolojinin ve bilimin rolünü ve gerekliliğini bilen, sosyal ve etik açılarından düşünebilen, bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır (TTKB, 2006). Bu yeni öğretim programıyla bireylere bilişim teknolojilerini kullanma becerisinin yanı sıra, bilişim teknolojilerini kullanmada bilişsel süreçler ile sosyal ve etik değerlerin kazandırılmasının ön plana çıktığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile bu programda öğrencilerin teknoloji okuryazarı bireyler olmalarında bilişsel süreçler ile sosyal ve etik değerleri işe koşmalarını sağlamak temel amaç olarak benimsenmiştir.

Bilişim Teknolojileri Öğretim Programında beceri kazanma ön planda olup, beceriler hedefler ve kazanımlarla ilişkilendirilmiştir. Bununla birlikte bu programda içerik, öğrenme alanları çerçevesinde temellendirilmiştir. Bu bağlamda içeriğin önceki programa göre daha nesnel, kapsayıcı olması sağlanmıştır. Programda içerik, temel işlemler ve kavramlar, bilişim teknolojilerinin kullanımı, bilişim teknolojilerinde ileri uygulamalar başlıkları ile üç ana öğrenme alanını içerecek şekilde oluşturulmuştur. Bu üç ana öğrenme alanının yanı sıra öğrencilerin bilişim teknolojilerinin kullanımı sırasında uymaları gereken sosyal değerleri göz önüne alan bilişim teknolojilerinde bilimsel süreç ile bilişim teknolojileri etiği ve sosyal değerler başlıklı iki öğrenme alanına ait kazanımlar bütün programa dağıtılmıştır. İçerikte yer alan tüm konuların ilgili olduğu matematik, sosyal bilgiler gibi diğer konu alanlarıyla bağlantısının kurulması amaçlanmıştır. Programda etkinlik merkezli öğretim yöntem ve teknikleri temel alınarak, hem bireysel hem de grup çalışmalarına olarak sağlayacak etkinliklere yer verilmiştir. Bu etkinlikler aracılığıyla öğrencilerin sosyal ve etik değerler çerçevesinde etkileşimleri amaçlanmıştır. Programda öğrenci başarısının değerlendirilmesinde öğretim süreci içerisinde ve sonunda ölçütten bağımsız olarak değerlendirme yapmaya olanak sağlayan öğrenci gelişim dosyaları, performans değerlendirme gibi alternatif değerlendirme yaklaşımlarının kullanılmasına ağırlık verilmiştir (Kabakçı, Kurt ve Yıldırım, 2008; TTKB, 2006).

Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının belirtilen özelliklerinin yanı sıra uygulamadaki etkililiğinin belirlenmesi, programdan beklenen etki ve verimin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Diğer bir ifadeyle, öğretim programlarının uygunluğu hakkında, uygulama göz önünde bulundurulmaksızın gerçekçi bir değerlendirme yapılması olanaklı değildir (Gömleksiz, 2007).

Yenilenen İlköğretim Programının Değerlendirilmesine İlişkin Çalışmalar

Yenilenen ilköğretim programının uygulamaya geçirilmesiyle beraber öğretim programının genel değerlendirilmesinin yanı sıra, derslerin öğretim programlarının değerlendirilmesinin de yapıldığı farklı araştırmaların gerçekleştirildiği görülmektedir.

Yeni ilköğretim programlarına ilişkin olarak yapılan araştırmaların, programların uygulamadaki güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymaya, sınıf öğretmeni, branş öğretmeni ve yönetici gibi çeşitli paydaşların uygulamaya yönelik görüşlerini çeşitli değişkenler açısından incelemeye yönelik olduğu belirlenmiştir (Altun ve Şahin, 2009; Erdoğan, 2008; Görgen, Karaçelik, Kocatürk Kapucu ve Kaya, 2008; Rençber, 2008; Can, 2007; Gömleksiz ve Bulut, 2007; Bulut, 2006; Selvi, 2006; Subaşı, 2006; Gerek, 2006; İdikurt, 2006; Korkmaz, 2006; Bayram, 2005; Bukova-Güzel ve Alkan, 2005; Gözütok, Akgün ve Karacaoğlu, 2005; Özdemir, 2005; Özden, 2005).

Yeni ilköğretim programının uygulandığı pilot okullarda görev yapan öğretmenlerin, programın uygulanması ve etkililiğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla 2004-2005 öğretim yılında gerçekleştirilen bir araştırmada, programın uygulanmasında en önemli sorunun sınıf mevcudu ile sahip olunan fiziksel donanım ve sunulan rehberlik hizmetleri açısından yaşandığı belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca öğretmenlerin programı benimseme ve uygulama açısından kendilerini olumlu olarak değerlendirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır (Gömleksiz, 2007). Değişen ilköğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bir diğer araştırmada öğretmenlerin programın içerik, amaç, ölçme-değerlendirme ve öğretim süreci boyutlarına ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (İdikurt, 2006). Korkmaz (2006) tarafından yeniden yapılandırılan birinci sınıf öğretim programının uygulandığı ilk yılın sonunda sınıf öğretmenlerinin program hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmada ise, genel olarak öğretmenlerin çoğunun yeni programa ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte, sınıfların kalabalık olması, öğretmenlerin etkinlikleri değerlendirme sürecinde çok sayıda form ve belge işleriyle uğraşmalarının programın uygulanmasını güçleştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. 2005-2006 öğretim döneminde yeni uygulamaya geçirilen ilköğretim programının öğrenciler üzerindeki etkisinin öğretmen gözlemlerine dayalı olarak belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bir diğer araştırmada ise, öğretmenlerin yeni öğretim programının öğrencilere temel becerilerin kazandırılmasında başarılı bir program olduğu görüşünde oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Gerek, 2006). Selvi (2006) tarafından ilköğretim programlarının

sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmada ise, programın en olumlu yanının öğrencileri araştırmaya ve düşünmeye yöneltmesi, en zayıf ve olumsuz yanının ise öğrenci etkinliklerini gerçekleştirme ve paylaşım için zamanın yetersiz olmasının yanı sıra değerlendirme araçlarının fazlalığı ve karışıklığı olduğu belirlenmiştir. 2006-2007 öğretim yılında yeni İlköğretim (1-5) programlarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen bir başka araştırmada, öğretmenlerin çoğunluğunun programı genel olarak olumlu buldukları, programdaki kazanımların öğrencilerin hazır bulunuşluğuna uygun olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte, programın uygulanmasına ilişkin çeşitli boyutlarda öğretmen görüşlerinin cinsiyet ve kıdem değişkenleri açısından farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Görgen, Karaçelik, Kocatürk Kapucu ve Kaya, 2008). Eski ve yeni ilköğretim programlarının temel öğeleri olan amaç/kazanım, içerik, öğretme-öğrenme süreci ile ölçme-değerlendirme süreçlerinin öğretmen, öğrenci, yönetici ve müfettişler açısından karşılaştırıldığı bir diğer araştırmada ise, öğretmenlerin yeni programa ilişkin görüşlerinin eski programa göre daha olumlu yönde olduğu, ayrıca öğretmenlerin yeni programa ilişkin görüşlerinin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, mezun olunan okul türü ve mesleki kıdem açısından farklılık göstermediği belirlenmiştir (Gelen ve Beyazıt, 2007). Yeni ilköğretim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amacıyla 2007-2008 öğretim döneminde gerçekleştirilen diğer bir araştırmada öğretmenlerin programdaki kazanımların öğrencilerin gelişim düzeylerine ve içeriğin öngörülen becerileri kazandırmaya uygun olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Bununla birlikte programın uygulanmasında öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecinde ve ölçme-değerlendirme aşamalarında çeşitli sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Rençber, 2008).

Alanyazındaki araştırmalara dayalı olarak öğretmenlerin genel olarak yeni öğretim programına ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları, bununla birlikte yeni öğretim programının uygulamasında sınıf mevcudunun kalabalık olması, okulun fiziki altyapısı ve sahip olunan araç-gereç ve donanımların yetersizliğinin yeni ilköğretim programının uygulanmasında olumsuz etkiye sahip olduğu söylenebilir. Alanyazında ayrıca yenilenen ilköğretim programında yer alan Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Hayat Bilgisi ve Matematik gibi temel derslerin öğretim programlarının değerlendirilmesine ilişkin de çeşitli araştırmaların yer aldığı görülmektedir (Erçapan ve Erzen, 2008; Gömleksiz ve Bulut, 2007; Şahin, 2007; Yapıcı ve Demirdelen, 2007; Özden, 2005). Ancak alanyazında Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının değerlendirilmesine ilişkin az sayıda araştırma olduğu dikkati çekmektedir.

2007-2008 eğitim öğretim yılında bilgisayar ve bilgisayar formatör öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı'na ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bir araştırmada ise, öğretmenlerin, Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğrencilerin bilişim teknolojilerine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağladığı görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Bunun yanı sıra öğretmenlerin, Bilişim Teknolojileri Öğretim Programında yer alan ünitelerin güçlük derecesi ile ünite için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu vurguladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin genel olarak öğretim programının kazanımları ve değerlendirme süreçleri ile ilgili olumlu görüşe sahip oldukları belirlenmiştir (Kabakçı, Kurt ve Yıldırım, 2008). Bilişim Teknolojileri öğretmenleriyle gerçekleştirilen diğer bir çalışmada ise, Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının, genel özellikler, amaçlar, kapsam, işleyiş ve değerlendirme boyutlarında uygunluğunu ve uygulamadaki etkililiğini öğretmen görüşleriyle değerlendirmek amaçlanmıştır. Türkiye genelinde 150 Bilişim Teknolojisi öğretmeniyle gerçekleştirilen bu çalışmada, öğretmenlerin genel olarak yeni programı uygun buldukları, bununla birlikte programın içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleriyle ilgili yetersizlikler nedeniyle programı uygulamada sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Karal, Reisoğlu ve Günaydın, 2010). Alanyazındaki Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının değerlendirilmesiyle ilgili bu iki araştırmanın da Bilişim Teknolojileri öğretmenleri ile gerçekleştirildiği görülmektedir.

Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı'nın değerlendirilmesi sürecinde öğretmenlerin yanı sıra paydaş olarak hizmetöncesi eğitim sürecinde yer alan öğretmen adaylarının da görüşlerinin alınması, programın çoklu değerlendirilmesine olanak sağlayacaktır. Bununla birlikte, bu yönde bir değerlendirme Bilişim Teknolojisi öğretmen yetiştirme programının da gereksinimler doğrultusunda geliştirilmesi ve güncellenmesi çalışmalarına katkı sağlayabilir. Bu önem doğrultusunda bu araştırmanın amacı, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin program öğeleri temel alınarak çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda çalışmada yanıtı aranan sorular şunlardır:

1.Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının genel olarak Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşleri nedir?

2.Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının

- a.kazanımları,
 - b.içeriği,
 - c.öğretme-öğrenme süreci,
 - d.değerlendirme süreci
- açısından uygunluğuna yönelik görüşleri nedir?

3.Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşleri

- a.cinsiyetlerine,
- b.öğretmenlik uygulamasında devam ettikleri okul türüne,

c.öğrenim gördükleri üniversitelere göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Araştırma sorularına yanıt bulmak amacıyla, tekil tarama ve ilişkisel tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı'nın genel uygunluğu ile öğretim programının öğelerinin uygunluğuna ilişkin görüşlerini belirlemek için tekil tarama modeli, öğretim programının öğelerine ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması için ise ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni 2008-2009 öğretim yılı bahar döneminde Türkiye'de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümlerinde öğrenim gören 4. sınıf öğrencileridir. Araştırmanın çalışma grubunu; Abant İzzet Baysal Üniversitesi (17), Anadolu Üniversitesi (36), Ege Üniversitesi (38), Fırat Üniversitesi (34), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (15), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (26), Selçuk Üniversitesi (26) ve Uludağ Üniversitesi (35) olmak üzere 227 Bilişim Teknolojileri öğretmen adayı oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için öğretim programlarının öğeleri temel alınarak üç araştırmacı tarafından "Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Uygunluğunu Değerlendirme Anketi" geliştirilmiştir. Geliştirilen anket iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü kişisel bilgilerden, ikinci bölümü ise kazanım, içerik, öğretme-öğrenme ve değerlendirme olmak üzere dört öge açısından ve genel olarak Bilişim Teknolojileri Öğretim programının uygunluğuna ilişkin ifadelerden oluşmaktadır. Beş seçenekli olarak hazırlanan anketin seçenekleri "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum", "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde düzenlenmiştir.

Anket geliştirilirken, ilk önce alanyazın taraması yapılarak madde havuzu oluşturulmuş ve taslak anket maddeleri hazırlanmıştır. Hazırlanan anket taslağı kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla dördü BÖTE, ikisi Eğitim Bilimleri alanında olmak üzere altı uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşlerinden gelen dönütler doğrultusunda düzeltmeler yapıldıktan sonra anket maddelerine son hali verilmiş, 36 maddelik anket uygulama için hazır hale getirilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Hazırlanan "Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Uygunluğunu Değerlendirme Anketi" çalışma grubunda yer alan üniversitelerdeki öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak posta yolu ile ilgili üniversitelere gönderilmiş, araştırmacıların bağlı bulunduğu üniversitedeki uygulama araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiş ve 20 Mayıs-10 Haziran 2009 tarihleri arasında

anketin uygulanması sağlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 330 öğretmen adayına gönderilen anketten 242 tanesi geri dönmüştür. Buna bağlı olarak, araştırmada %73 geri dönüş oranına ulaşılmıştır. Ancak geriye dönen anketlerden 15'i aynı maddeye cevap verme, eksik madde bırakma gibi nedenlerden dolayı araştırma kapsamı dışında tutulmuş, toplam 227 anket değerlendirilmeye alınmıştır.

Verilerin Analizi

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının geneline ilişkin görüşleri ile programın öğeleri olan kazanımlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme sürecinin uygunluğuna yönelik görüşleri belirlenirken frekans, standart sapma ve ortalama gibi betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Ortalamaların yorumlanmasında $(n-1)/n$ formülü kullanılarak 0,8 aralığı elde edilmiş, (1-1.80) aralığı “uygun değil”, (1.81-2.60) aralığı “az uygun” (2.61-3.40) aralığı uygunluğa ilişkin “kararsızlık” durumu (3.41-4.20) aralığı “uygun” ve (4.21-5.00) aralığı “çok uygun” olarak yorumlanmıştır.

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşlerinin cinsiyetlerine ve öğretmenlik uygulamasında devam ettikleri okul türüne göre değişip değişmediğini belirlemek için t-testinden yararlanılmıştır.

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşlerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre değişip değişmediğini belirlemek için ise varyans analizinden yararlanılmıştır. Varyans analizi sonucunda fark çıkması durumunda bu farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden Tukey testinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın amacı doğrultusunda programının genel olarak uyguladığına, programın öğelerinin uygunluğuna ve programın öğeleriyle ilgili görüşlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi olmak üzere üç ana başlık altında verilmiştir.

Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının Genel Olarak Uyguladığına İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının geneline ilişkin görüşleriyle ilgili analiz sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Geneline İlişkin Analiz Sonuçları*

Genel	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor	$\bar{X}$	ss	Uygunluk Aralığı
Madde	f	f	f	f	f			
Programda her ünite için ayrılan süre ilgili ünitenin güçlük derecesi açısından uygundur	19	121	44	37	6	3.48	.95	uygun
Öğrencilerin bilişim teknolojilerine ilişkin olumlu tutum geliştirmelerini sağlama açısından uygundur	30	121	44	28	4	3.63	.92	uygun
Program, öğretmene rehberlik sağlama açısından uygundur	33	109	44	34	7	3.55	1.01	uygun
Toplam						3.56	.78	uygun

Tablo 1’deki değerlere göre Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının genel olarak Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşleri olumlu yöndedir. Bir başka deyişle Bilişim Teknolojisi öğretmen adayları, öğretim programının genelindeki “ünitenin güçlük derecesi açısından ünite için ayrılan süre”, “öğrencilerin bilişim teknolojilerine ilişkin olumlu tutum geliştirilmesini sağlama” ile “öğretmene rehberlik sağlama” maddelerinin uygunluğuna yönelik olumlu görüş belirtmişlerdir.

Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının Öğelerinin Uyguluğuna İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının kazanım ögesine ilişkin görüşleriyle ilgili analiz sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Kazanım Ögesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Analiz Sonuçları

Kazanımlar	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor	$\bar{X}$	ss	Uygunluk Aralığı
Madde	f	f	f	f	f			
Kazanımlar, Bilişim Teknolojileri dersinin genel amaçları açısından uygundur	27	119	46	32	3	3.59	.91	uygun
Kazanımların açık ve net şekilde ifade edilmesi açısından uygundur	32	104	55	33	3	3.56	.94	uygun
Kazanım ifadeleri içeriği kapsama açısından uygundur	33	115	48	27	4	3.64	.93	uygun
Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyleri açısından uygundur	27	104	53	41	2	3.49	.95	uygun
Kazanım ifadeleri öğrencinin günlük yaşantısında işine yarayacak durumlar açısından uygundur	33	107	39	41	7	3.51	1.04	uygun
Kazanımlar, öğrencinin bilgiyi yapılandırmasını sağlama açısından uygundur	26	120	41	36	4	3.56	.94	uygun
Toplam						3.56	.70	uygun

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının kazanım ögesine ilişkin görüşleri ($\bar{X}=3.56$) öğretim programına uygun olduğu yönündedir. Diğer bir deyişle öğretmen adaylarının öğretim programının kazanım ögesinde yer alan “kazanımların açık ve net bir şekilde ifade edilmesi”, “içeriği kapsaması” ve “öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması” gibi ifadeler açısından öğretim programının uygun olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının içerik ögesine ilişkin görüşleriyle ilgili analiz sonuçları Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının İçerik Ögesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Analiz Sonuçları

İçerik	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor	$\bar{X}$	ss	Uygunluk Aralığı
Madde	f	f	f	f	f			
İçerik tüm kazanımlarla tutarlılık açısından uygundur	14	102	76	30	5	3.39	.87	kararsızlık
İçerik, Bilişim Teknolojileri alanı ile ilgili tüm konuları kapsama açısından uygundur	23	88	59	50	7	3.30	1.02	kararsızlık
İçerikte yer alan konular öğrencilerin gelişim düzeyleri açısından uygundur	26	104	59	33	5	3.49	.95	uygun
İçerikte kullanılan kavramlar öğrencilerin ön öğrenmeleri açısından uygundur	21	114	56	35	1	3.52	.87	uygun
İçerik, öğrencinin bilgi, beceri ve değer gelişimine katkıda bulunma açısından uygundur	21	130	49	22	5	3.61	.86	uygun
İçeriğin güncelliği ve gerçek hayata uygulanabilirliği açısından uygundur	25	106	52	42	2	3.48	.94	uygun
İçerik, öğrencilerin problem çözme ve karar verme yeteneğini geliştirme açısından uygundur	25	99	65	32	6	3.46	.95	uygun
İçeriğin diğer ders içerikleri ile ilişkilendirilebilmesi açısından uygundur	18	100	53	46	10	3.30	1.02	kararsızlık
Toplam						3.44	.63	uygun

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının içerik ögesine ilişkin görüşleri ($\bar{X}=3.44$) öğretim programına uygun olduğu yönündedir. Diğer bir deyişle öğretmen adaylarının öğretim programının içerik ögesinde yer alan “konuların öğrencilerin gelişim düzeylerine”, “kullanılan kavramların öğrencilerin ön öğrenmelerine”, “içeriğin öğrencinin bilgi, beceri ve değer gelişimine katkıda bulunması”, “içeriğin güncel ve gerçek hayata uygulanabilir olması” ve “içeriğin öğrencilerin problem çözme ve karar verme yeteneğini geliştirmesi” gibi ifadeler açısından öğretim programının uygun olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Ancak öğretmen adaylarının “içeriğin tüm kazanımlarla tutarlılığı”, “içeriğin Bilişim Teknolojileri alanı ile ilgili tüm konuları kapsaması” ve “içeriğin diğer ders içerikleri ile ilişkilendirilebilmesi” açısından kararsızlık durumu yaşadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4’de öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğretme-öğrenme süreci ögesine ilişkin görüşleriyle ilgili analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Öğretme-Öğrenme Süreci Ögesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Analiz Sonuçları*

Öğretme-öğrenme süreci	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	$\bar{X}$	ss	Uygunluk Aralığı
Madde	f	f	f	f	f			
Etkinlikler, öğrencilerin gelişim düzeyleri açısından uygundur	23	122	53	27	2	3.60	.85	uygun
Önerilen öğretim yöntem ve tekniklerinin sınıf ortamında uygulanabilir olması açısından uygundur	19	113	52	37	6	3.44	.95	uygun
Etkinlikler günlük yaşamdan örnekler verme açısından uygundur	32	99	54	36	6	3.50	1.00	uygun
Farklı öğrenme biçimlerine sahip öğrenciler için etkinlikler içermeye	20	70	67	59	11	3.12	1.05	kararsızlık

uygundur								
İçeriğe ilişkin farklı çeşitlilikte etkinlikler sunma açısından uygundur	18	102	67	33	7	3.40	.93	kararsızlık
Öğretme öğrenme süreçlerinde, farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması açısından uygundur	24	104	49	42	8	3.41	1.01	uygun
Etkinliler öğrenci katılımını sağlama açısından uygundur	40	113	40	29	5	3.67	.98	uygun
Toplam						3.44	.62	uygun

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğretme-öğrenme süreci ögesine ilişkin görüşleri ($\bar{X}=3.44$) öğretim programına uygun olduğu yönündedir. Öğretmen adaylarının öğretim programının içerik ögesinde yer alan “etkinliklerin öğrencilerin gelişim düzeylerine”, “önerilen öğretim yöntem ve tekniklerinin sınıf ortamında uygulanabilir olması”, “etkinliklerin günlük yaşamdan örnekler vermesi”, “öğrencilerin aktif olarak derse katılımını sağlayacak etkinlikler içermesi” ve “öğrencilerin hem grup içinde hem bireysel etkinliklerde bulunmalarını sağlama” gibi ifadeler açısından öğretim programının uygun olduğu görüşünde oldukları belirlenmiştir. Bunların yanı sıra öğretmen adaylarının “sınıf dışı öğrenme etkinliklerinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilecekleri çalışmalara yer verilmesi”, süreçte “farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması” ve “etkinlilerin öğrenci katılımını sağlama” ifadeleri açısından öğretim programının uygun olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Ancak öğretmen adayları etkinliklerin “öğrencilerin üst düzey öğrenme becerilerini geliştirmelerini sağlama”, “öğrenciyi araştırma yapmaya teşvik etme”, “etkinlikler için önerilen süre” ve “içeriğe ilişkin farklı çeşitlilikte etkinlikler sunma” ifadelerinde ise öğretim programına uygunluğu konusunda kararsızlık yaşamaktadırlar.

Tablo 5’te öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının değerlendirme süreci ögesine ilişkin görüşleriyle ilgili analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 5. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Değerlendirme Süreci Öğesine Yönelik Görüşlerine İlişkin Analiz Sonuçları*

Değerlendirme süreci	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	$\bar{X}$	ss	Uygunluk Aralığı
Madde	f	f	f	f	f			
Değerlendirme etkinlikleri, öğrencilerin gelişim düzeyleri açısından uygundur	24	124	39	37	3	3.56	.93	uygun
Değerlendirme etkinlikleri, kazanımların tümünü kapsama açısından uygundur	17	93	72	35	10	3.31	.97	kararsızlık
Değerlendirme etkinlikleri, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalarını sağlamada uygundur	34	109	47	32	5	3.59	.97	uygun
Değerlendirme etkinlikleri için alternatif değerlendirme tekniklerinin (portfolyo, dereceli puanlama anahtarı gibi) kullanılmasını sağlama açısından uygundur	18	76	73	47	13	3.17	1.03	kararsızlık
Değerlendirme sürecinde öğretmene rehberlik sağlaması açısından uygundur	34	115	41	32	5	3.62	.97	uygun
Toplam						3.45	.72	uygun

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının değerlendirme süreci ögesine ilişkin görüşleri ($\bar{X}=3.45$) öğretim programına uygun olduğu yönündedir. Öğretmen adayları öğretim programının değerlendirme süreci ögesinde yer alan değerlendirme etkinliklerinin “öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olması, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalarını sağlaması ve öğretmene rehberlik sağlaması” açılarından öğretim programına uygun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Ancak öğretmen adayları değerlendirme etkinliklerinin “kazanımların tümünü kapsamaması ve alternatif değerlendirme tekniklerinin kullanılmasını sağlaması” açılarından öğretim programına uygunluğu konusunda kararsızlık yaşamaktadır. Öğretim programının öğelerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen değerlere göre öğretim programına ilişkin en düşük ortalama öğretim programının içerik ile öğretme-öğrenme sürecine ait iken en yüksek ortalama öğretim programının geneline ve kazanımlar ögesine aittir.

Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının Öğeleriyle İlgili Görüşlerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesinde cinsiyet, öğretmenlik uygulamasına gidilen okul türü ve öğrenim gördükleri üniversite değişkenleri temel alınmıştır. Buna bağlı olarak cinsiyet değişkenine ilişkin analiz sonuçları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Öğeleri Açısından Görüşlerine İlişkin t-testi*

Öğretim Programı Öğeleri	Grup	n	$\bar{X}$	ss	Sd	t	p	Anlamlı Fark
Genel	Kız	80	3.72	.687	187.09	2.542	.012*	Var
	Erkek	147	3.46	.816				
Kazanım	Kız	80	3.70	.617	187.6	2.311	.022*	Var
	Erkek	147	3.48	.735				
İçerik	Kız	80	3.53	.551	190	1.579	.116	Yok
	Erkek	147	3.40	.667				
Öğretme-Öğrenme Süreci	Kız	80	3.54	.564	225	1.879	.062	Yok
	Erkek	147	3.38	.654				
Değerlendirme süreci	Kız	80	3.61	.638	225	2.421	.016*	Var
	Erkek	147	3.37	.750				

*p<.05

Tablo 6’den görüldüğü gibi Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşleri arasında öğretim programının geneli, kazanım ve değerlendirme süreci öğeleri açısından kız öğretmen adayları lehine bir farklılık bulunmaktadır ($p<.05$). Bir başka deyişle kız öğretmen adayları erkek öğretmen adaylarına göre

Bilişim Teknolojisi Öğretim Programını daha uygun olarak değerlendirmektedirler. Ancak Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının içerik ve öğretme-öğrenme süreci öğeleri açısından aralarında bir farklılık bulunmamaktadır ($p>.05$). Bir başka deyişle kız ve erkek Bilişim Teknolojisi öğretmen adayları öğretim programının içerik ve öğretme-öğrenme süreci öğelerine ilişkin maddelere benzer cevaplar vermişlerdir.

Tablo 7’de Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının öğeleriyle ilgili görüşlerin öğretmenlik uygulamasına devam edilen okul türü değişkenine göre analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 7. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamasında Devam Ettikleri Okul Türüne Göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Öğeleri Açısından Görüşlerine İlişkin t-testi*

Öğretim Programı Öğeleri	Grup	n	$\bar{X}$	ss	Sd	t	p	Anlamlı Fark
Genel	İlköğretim	179	3.57	.773	225	.400	.690	Yok
	Ortaöğretim	48	3.52	.819				
Kazanım	İlköğretim	179	3.56	.676	225	.024	.981	Yok
	Ortaöğretim	48	3.56	.799				
İçerik	İlköğretim	179	3.44	.630	225	-	.393	Yok
	Ortaöğretim	48	3.48	.638				
Öğretme-Öğrenme Süreci	İlköğretim	179	3.42	.625	225	-	.852	Yok
	Ortaöğretim	48	3.51	.640				
Değerlendirme Süreci	İlköğretim	179	3.43	.721	225	-	.532	Yok
	Ortaöğretim	48	3.51	.725				

Tablo 7’den görüldüğü gibi Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasında devam ettikleri okul türüne göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşleri arasında farklılık bulunmamaktadır ($p>.05$). Bir başka deyişle öğretmenlik uygulamasında ilköğretim ya da ortaöğretim kurumuna giden Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşleri benzerlik göstermektedir.

Öğretim programının öğeleriyle ilgili görüşlerin öğrenim görülen üniversite değişkenine göre analiz sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. *Bilişim Teknolojisi Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının Öğeleri Açısından Görüşlerine İlişkin Varyans Analizi*

Öğretim Programı Öğeleri	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Genel	Gruplararası	18.956	7	2.708	4.976	.000*	2-5, 3-4, 4-5, 5-8, 6-
	Grupiçi	119.173	219	.544			
	Toplam	138.129	226				

	Gruplararası	13.134	7	1.876	4.182	.000*	4, 6-8
Kazanım	Grupiçi	98.252	219	.449			4-5, 4-6, 6-7
	Toplam	111.386	226				
	Gruplararası	10.048	7	1.395	3.807	.000*	1-6, 2-6, 6-4,
İçerik	Grupiçi	79.929	219	.366			6-7, 6-8
	Toplam	89.977	226				
Öğretme-Öğrenme Süreci	Gruplararası	10.642	7	1.520	4.244	.000*	4-6, 5-7, 6-7
	Grupiçi	78.451	219	.358			
	Toplam	89.977	226				
Değerlendirme Süreci	Gruplararası	14.640	7	2.091	4.454	.000*	1-6, 2-6, 3-6,
	Grupiçi	102.843	219	.470			4-6, 6-7, 6-8
	Toplam	117.483	226				

*p<.05; 1: Abant İzzet Baysal, 2: Anadolu, 3: Ege, 4: Fırat, 5: Mehmet Akif Ersoy, 6: Eskişehir Osmangazi, 7: Selçuk, 8: Uludağ

Tablo 8’den de görüldüğü gibi Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşleri arasında farklılık bulunmaktadır ($p<.05$). Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretim programının geneline ilişkin görüşlerindeki farklılık Anadolu Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy, Fırat Üniversitesi ile Ege, Eskişehir Osmangazi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversiteleri arasında ve Uludağ Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi arasından kaynaklanmaktadır. Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretim programının kazanım ögesine ilişkin görüşlerinde Fırat Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy ve Eskişehir Osmangazi Üniversiteleri arasında ve Selçuk Üniversitesi ile Eskişehir Osmangazi Üniversiteleri arasında farklılık bulunurken, içerik ögesi açısından ise Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ile Abant İzzet Baysal, Anadolu, Fırat, Selçuk ve Uludağ Üniversiteleri arasında farklılık bulunmaktadır. Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının öğretme-öğrenme ögesinde ortaya çıkan farklılık, Fırat Üniversitesi ile Eskişehir Osmangazi Üniversitesi’nden ve Selçuk Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy ve Eskişehir Osmangazi Üniversiteleri arasından kaynaklanmaktadır. Bilişim Teknolojisi Öğretim Programının değerlendirme ögesinde ortaya çıkan farklılık ise Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi hariç çalışma grubunda yer alan diğer tüm üniversiteler arasındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin program öğeleri temel alınarak çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin amaçlandığı araştırmada, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının geneli ile birlikte kazanım, içerik, öğretme-öğrenme ve değerlendirme öğelerinin uygunluğuna ilişkin görüşlerinin olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu bulgusu İdilkurt (2006), Korkmaz (2006), Gerek (2006) ve Görgeç vd. (2008) tarafından gerçekleştirilen araştırmaların “öğretmenlerin

yenilenen öğretim programına ilişkin genel olarak olumlu görüş bildirdikleri” bulgularıyla tutarlılık göstermektedir. Bu bağlamda, yenilenen ilköğretim programlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri ile Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının görüşlerinin benzerlik gösterdiği söylenebilir. Araştırmanın bu sonucu, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri alana bağlı olarak değişime ve yeniliğe açık oldukları şeklinde de yorumlanabilir. Ancak öğretmen adaylarının programın öğelerine ilişkin olumlu görüş bildirmeleri uygulamada programla ilgili sorun olmadığı anlamına gelmemelidir. Nitekim Bilişim Teknolojileri dersinin seçmlik ders olması, ders saatinin haftada bir saat olması, notla değerlendirilmemesi ve programın ilköğretim ikinci kademedede uygulanıyor olması gibi farklı sorunlar bulunduğu söylenebilir. Bu nedenle programla ilgili uygulamadaki durumu değerlendirmeye yönelik süreçteki tüm paydaşların içinde yer alabileceği çalışmaların belli aralıklarla tekrarlanması ve işlemeyen yönlerin iyileştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği söylenebilir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğretme-öğrenme ile değerlendirme öğelerinin uygunluğuna ilişkin görüşlerinin diğer program öğelerinden daha düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu bulgusunun ise, Bilişim Teknolojisi öğretmen adayları ile aynı düzeyde olmamakla birlikte öğretmenlerin yenilen öğretim programlarının özellikle ölçme değerlendirme sürecinde sorunlar yaşadıkları (Korkmaz, 2006; Selvi, 2006; Rençber, 2008) bulgusuyla benzerlik gösterdiği söylenebilir. Karal, Reisoğlu ve Günaydın (2010) tarafından uygulamadaki Bilişim Teknolojileri öğretmenleriyle gerçekleştirilen araştırmada ise programın öğretme-öğrenme sürecinde öneriler yöntem ve teknikler laboratuvar ortamlarında uygulanabilir nitelikte olmasına rağmen okulların teknolojik alt yapısı ve sınıfların kalabalık olmasından dolayı etkinliklerin uygulanmasında sorunlar yaşandığı belirlenmiştir. Aynı araştırmada ayrıca programın değerlendirme sürecinde, ölçme-değerlendirmeyle ilgili açıklamaların yeterli olmaması ve ders notla değerlendirilmediği için öğrencilerin derse ilgisinin az olması gibi nedenlerle uygulamadaki öğretmenlerin bu süreçteki açıklamaları önemsemedikleri belirlenmiştir. Sözü edilen araştırmadaki benzer nedenlerin gerçekleştirilen araştırmadaki öğretmen adayı görüşlerine yansımış olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretim programını öğretme-öğrenme ile değerlendirme öğeleri açısından daha az uygun bulmaları, uygulama sürecine ilişkin yeterli deneyime sahip olmamalarından kaynaklanmış olabilir.

Araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının geneliyle birlikte, kazanım, öğretme-öğrenme ve değerlendirme öğeleri açısından kız öğretmen adayları lehine bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle, programa ilişkin kız öğretmen adaylarının daha olumlu görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde 2006-2007 öğretim yılında yeni ilköğretim (1-5) programlarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi çalışmasında da programın uygulanmasına ilişkin çeşitli boyutlarda öğretmen görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır (Görgen vd, 2008). Ancak

Gelen ve Beyazıt (2007) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin yeni programa ilişkin görüşlerinin cinsiyetleri açısından farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu farklılığın değerlendirilen öğretim programlarının konu alanlarının farklılığından kaynaklanabileceği düşünülebilir. Ayrıca araştırmada cinsiyet açısından farklılık çıkmasında uygulama sürecinde kız öğretmen adaylarının programı uygularken daha az sorun yaşıyor olmalarının, programa yönelik algı farklılıklarının ve çalışma grubundaki kız ve erkek öğretmen adaylarının dağılımının eşit olmamasının neden olabileceği de düşünülmektedir. Cinsiyete göre farklılığının altında yatan nedenleri bulmak ve bu konuda derinlemesine bilgi edinebilmek için nitel araştırmalar desenlenmesi gerektiği söylenebilir.

Araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasında devam ettikleri okul türüne göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı'nın öğeleri açısından görüşleri arasında farklılık bulunmamıştır. Bir başka deyişle öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına devam ettikleri ilköğretim ya da ortaöğretim gibi farklı okul türleri, Bilişim Teknolojileri Öğretim Programı'nı değerlendirmeye ilişkin görüşlerinde bir farklılık yaratmamıştır. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında bilişim teknolojileri açısından uygulanan öğretim programları arasında farklılık olmasına rağmen araştırmada öğretmen adayları arasında farklılık çıkmaması dikkat çekici bir sonuçtur. Ancak bu sonucun ortaya çıkmasında her iki okul türüne devam eden öğretmen aday sayılarının farklılığının da etki edebileceği göz ardı edilmemelidir. Bu bağlamda benzer bir araştırma uygulamada ilköğretim okullarına giden öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilerek karşılaştırmalar yapılabilir.

Araştırmada Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının öğeleri açısından görüşleri arasında farklılık ortaya çıktığı belirlenmiştir. Yükseköğretim kurumlarında uygulanan Bilişim Teknolojisi öğretmen yetiştirme programının aynı olmasına karşın, böyle bir farklılığın farklı yükseköğretim kurumlarında öğretim programının uygulanmasını etkileyebilecek öğretim elemanı, teknolojik altyapı ve kurumsal olanaklar gibi insangücü ve insangücü dışı kaynaklardaki farklılıkların yanı sıra farklı illerdeki uygulama okullarının yapısından da kaynaklanabileceği söylenebilir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara bağlı olarak, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının hizmetöncesi eğitim süreçlerinde uygulamaya dönük bilgi ve beceriler edinmeleri yönündeki etkinliklere ağırlık verilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir. Bu yöndeki çalışmalar, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretim programının uygulanmasına ilişkin özellikle öğretim programının öğretme-öğrenme ve değerlendirme boyutlarında deneyim kazanmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca programın öğretme-öğrenme sürecindeki öğretim yöntem ve tekniklerinin okullardaki teknolojik alt yapı, sınıf mevcudu, öğrenci katılımını destekleme, uygulanabilirlik gibi farklı

değişkenlerin göz önünde bulundurularak düzenlenmesinde ve çeşitlendirilmesinde yarar görülmektedir. Bilişim Teknolojileri dersinin notla değerlendirilmemesi bir başka deyişle karne notunun olmaması nedeniyle öğrencilerin derse olan ilgilerinin artırılması ve dersin bir oyun dersi olarak görülmesinin önüne geçilmesi amacıyla başarılı olan öğrencilere sertifika verilmesi, alandaki yarışmalar için cesaretlendirilmeleri gibi farklı ödül süreçleri işe koşularak öğrencilerin değerlendirme sürecine gereken önemi vermeleri sağlanabilir. Programın öğretme-öğrenme ve değerlendirme süreçlerinin yanı sıra geneline ilişkin olarak üniteler için ayrılan zamanın dikkate alınarak haftalık bir saat olan ders süresinin artırılması ve öğretmenlerin/öğretmen adaylarının dersin notla değerlendirilmemesine bağlı olarak yaşadıkları sorunların en aza indirilmesi adına dersin karneye yansıtılması için gerekli girişimlerin başlatılması yararlı olacaktır. Bunların yanı sıra üniversitelerde Bilişim Teknolojisi öğretmen eğitimine ilişkin özellikle Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini yürüten öğretim elemanları arasında işbirliği ve iletişim sağlanması, Bilişim Teknolojisi öğretmen adaylarının öğretim programının uygulamasına ilişkin ortak deneyimler kazanmalarına olanak sağlayacaktır.

Bilişim teknolojisi öğretim programının öğretmen adayları açısından değerlendirilmesinin amaçlandığı bu araştırmanın yanı sıra, araştırmanın örneklem grubu genişletilerek öğretim programının uygulama sürecinde yer alan tüm paydaşların görüşlerinin karşılaştırılacağı araştırmalar gerçekleştirilebilir. Bunun yanı sıra Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının uygulanmasına ilişkin olumlu ve olumsuz durumların belirlenmesini amaçlayan nitel araştırma yöntemiyle desenlenecek durum çalışmaları, Bilişim Teknolojileri Öğretim Programının geliştirilmesine ve güncellenmesine olanak sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Altun, T. ve Şahin, M. (2009). Değişen ilköğretim programının sınıf öğretmenleri üzerindeki psikolojik etkilerinin incelenmesi üzerine nitel bir araştırma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 17 (1), 15-32.
- Bayram, H. (Kasım, 2005). 1998 Hayat Bilgisi dersi programı ile 2004 hayat bilgisi dersi programının etkililiğine ilişkin öğretmen adayı görüşleri. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Bukova-Güzel, E. ve Alkan, H. (2005). Yeniden yapılandırılan ilköğretim programı pilot uygulamasının değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(2), 385-420.
- Bulut, İ. (2006). 'Yeni ilköğretim birinci kademe programlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi', Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi.
- Can, N. (2007). İlköğretim okulu yöneticisinin bir öğretim lider olarak yeni öğretim programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasındaki yeterliliği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 3(2), 228-244.
- Erçapan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 1(4), 182-202.
- Erdoğan, A. S. (2008). 'Öğretim programı değişikliğine karşı yönetici ve öğretmen tutumları', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi.

- Gelen, İ. ve Beyazıt, N. (2007). Eski ve yeni ilköğretim programları ile ilgili çeşitli görüşlerin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 50, 457-476.
- Gerek, Ö. (2006). 'Sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programı hakkındaki görüş değerlendirme ve yeterlilikleri üzerine bir araştırma', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Gömleksiz, M. N. (2007). Yeni ilköğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 27, 69-82.
- Gömleksiz, M. N. ve Bulut, İ. (2007). Yeni hayat bilgisi dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*. 173, 67-88.
- Görgen, İ., Karaçelik, S., Kocatürk Kapucu, N. ve Kaya, İ. (2008). Yeni ilköğretim 1-5 programlarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*. 20, 115-146.
- Gözütok, F. D., Akgün, Ö. E. ve Karacaoğlu, Ö. C. (Kasım, 2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- İdikurt, M. (2006). 'Değişen yeni ilköğretim programının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi.
- İlköğretim Genel Müdürlüğü-İOGM. (2005). İlköğretim 1-5. sınıf programları tanıtım kitapçığı. [Online]: <http://iogm.meb.gov.tr/files/io1-5sinifprogramlaritanitimkit.pdf> adresinden 12 Eylül 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Kabakçı, I., Kurt, A. ve Yıldırım, Y. (2008). Bilgisayar öğretmenlerinin seçmeli bilişim teknolojileri öğretim programının uygunluğuna ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *VIII. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı*. (sf.518-526). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Karal,H., Reisoğlu, İ. ve Günaydın, E. (2010). İlköğretim Bilişim Teknolojileri dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(38), 46-64.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim birinci sınıf programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 16, 419-431.
- Özdemir, S. M. (Eylül, 2005). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin yeni ilköğretim programlarına (I-V. sınıflar) ilişkin görüşleri. *XIV Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Özden, Y. (Kasım, 2005). 2004 Yeni hayat bilgisi programının, öğretmen görüşleri esas alınarak değerlendirilmesi: Samsun ili örneği. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Rençber, İ. (2008). 'Yeni ilköğretim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşleri (Konya ili örneği)', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Selvi, K. (Eylül, 2006). İlköğretim programlarının sınıf öğretmeni görüşlerine dayalı olarak değerlendirmesi. *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Muğla: Muğla Üniversitesi.
- Subaşı, R. (2006). '2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmakta olan yapılandırıcı eğitim programına öğretmenlerin bakışı (İstanbul ili Bağcılar ilçesi örneği)', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi.

- Şahin, İ. (2007). Yeni ilköğretim 1. kademe Türkçe programının değerlendirilmesi. *İlköğretim Online* 6(2), 284–304. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 20 Nisan 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı-TTKB. (2006). İlköğretim seçmeli bilgisayar (1–8. sınıflar) dersi öğretim programı [Online]: http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=Downloads&d_op=getit&lid=970 adresinden 19 Eylül 2008 tarihinde indirilmiştir.
- Yapıcı, M. ve Demirdelen, C. (2007). İlköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 6(2), 204–212. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 20 Nisan 2008 tarihinde indirilmiştir.

SUMMARY

The purpose of the present study is to examine the views of the preservice information technologies teachers about the appropriateness of the curriculum of Information Technologies (IT) course in terms of various variables based on the curriculum components. In the study, in order to determine the views of preservice teachers about the overall appropriateness of the curriculum of the course of IT and about the appropriateness of the curriculum components, single survey model was used. As for the comparison of their views about the curriculum components in terms of various variables, correlational survey method was also applied. The population of the study contained 330 preservice information technologies teachers attending to various higher education institutions in Turkey in the spring term of 2008-2009 academic years.

In order to achieve the purpose of the present study, considering the components of the curriculum, the “Questionnaire for the Evaluation of the Appropriateness of the Curriculum of the Selective Course of Information Technologies” was developed by three researchers. The developed questionnaire was made up of two parts. The first part of the questionnaire included statements about personal information. The second part, which was developed as a five-item likert type, consisted of statements about four components such as goal, content, teaching-learning and evaluation and also included general statements about the appropriateness of the elective IT course. The questionnaire was given between 20th May, 2009 and 10th June, 2009. Among the questionnaires sent to 330 preservice teachers from, 227 were returned. Thus, the return-rate of the questionnaire was 73%.

The findings revealed that the preservice teachers of IT generally had positive views about the appropriateness of the curriculum of IT course. Similarly, the preservice teachers were found to believe that the curriculum of IT course was appropriate in terms of its components of goal, content, teaching-learning, and assessment. Moreover, the results of the analysis revealed a difference in favor of the female teacher candidates regarding such components of the curriculum of IT course as goal, teaching-learning, and evaluation ($p<.05$). In other words, the female preservice teachers considered the curriculum of IT course as more appropriate than their male colleagues did. However, considering their gender,

no difference was found between the teacher candidates in terms of the curriculum component of content ($p>.05$); that is, the female and male preservice teachers responded similarly to the items regarding the content component of the curriculum. According to the results of the analysis, regarding the components of the curriculum of IT course, no difference was found between the views of the preservice teachers with respect to the type of the school they attended for teaching practice ($p>.05$). Regarding the components of the IT course curriculum, the results of the analysis revealed a difference between the views of the preservice teachers with respect to the university they attended ($p<.05$).

In the present study, initially, it was concluded that the preservice teachers had positive views about the appropriateness of such components of the curriculum of IT course as gain, content, teaching-learning and evaluation and about the appropriateness of the curriculum as a whole. Moreover, it was found out in the study that the views of the preservice teachers had lower level of views about the appropriateness of such components of the curriculum of IT course as teaching-learning and evaluation than the level of the views about the appropriateness of the other components of the curriculum. The first finding of the study is similar to the findings reported in related literature that teachers generally have positive views about renovated curriculums (İdilkurt, 2006; Korkmaz, 2006; Gerek, 2006; Görgen, et al., 2008). The second finding of the present study is also consistent with the findings of other studies that especially in the assessment process of renovated curriculums, teachers experience problems – yet at a different level compared to preservice teachers (Korkmaz, 2006; Selvi, 2006; Rençber, 2008). In this study, it was concluded that regarding their gender, there was a difference in favor of the female preservice teachers with respect to such components of the curriculum of the course as goal, teaching-learning and evaluation and with respect to the curriculum as a whole. On the other hand, in this study, regarding the components of the curriculum of IT course, no difference was found between the views of preservice teachers with respect to the type of the school they attended for teaching practice; that is, the teacher candidates attending elementary or secondary schools for teaching practice reported similar comments on the curriculum of IT course. Although there was difference between the curriculums executed in elementary and secondary schools in terms of IT, the fact that no difference was found in the present study between the preservice teachers was a striking result. In the study, regarding the components of the curriculum of IT course, there was a difference between the views of the preservice teachers with respect to the university they attended.

Depending on the results obtained in the present, activities could be organized to help preservice teachers get practical information and skills necessary in the pre-service training processes. Attempts to be made for this purpose will help preservice teachers gain experience especially in such components of curriculums as teaching-learning and assessment. Furthermore, cooperation and communication to be established between especially the faculty members who execute such courses as School Experience and Teaching Practice for the

training of teacher candidates of Information Technologies will enable preservice information technologies teachers to gain common and similar experience in the execution of curriculums.